

ТЕМА 12.

ДІЇ ПРАЦІВНИКІВ ФОРМУВАНЬ ЦЗ І СПІВРОБІТНИКІВ НА ВИПАДОК ЗДІЙСНЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТІВ

(Навчальний матеріал)

При надходженні повідомлення про закладення вибухівки на ОГ та місцях масового перебування людей відповідальний черговий університету доповідає відповідальному РДА, який реєструє отримання повідомлення в журнал обліку надходження інформації Дії відповідального при анонімному повідомленні:

- негайно прибути на місце події оцінити обстановку і прийняти рішення ;
- уточнити час, місце, обставини закладення чи виявлення вибухівки;
- дати вказівку на оповіщення і збір необхідних членів Комісії з питань НС;
- оповістити начальника відділу питань НС району по телефонам:
сл. **207-09-81**; дом. **243-91-09**;
- начальника РВК тел.сл.**242-23-52, 241-13-25** дом.;
- доповісти про подію диспетчеру служби “105” та районній держадміністрації по телефону **248-66-66**, доповісти черговому міської державної адміністрації по тел.**430-50-10**;

При виявленні вибухівки:

- викликати через чергового оперативного району тел.: **249-45-94**, при необхідності через оперативного чергового відділу управління з питань НС міста тел.**430-50-10**, технічний підрозділ;
- проконтролювати виклик протипожежної машини 101, дати вказівку на виклик швидкої медичної допомоги;
- контролювати через чергового РВК виїзд піротехнічного підрозділу;
- прийняти рішення на евакуацію у випадку безпосередньої загрози здоров'ю або життю людей;
- оповістити РУ МВС про необхідність оточення небезпечної зони і підтримання громадського порядку;
- проконтролювати роботи та надати необхідну допомогу в знешкодженні, вивозу та знищенні вибухівки.

І. ЕВАКУАЦІЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ УНІВЕРСИТЕТУ НА ВИПАДОК ЗДІЙСНЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТІВ.

Проведення терористичних актів можливо передбачити в основних корпусах та гуртожитках університету; території, та в адміністративних спорудах університету;

При здійсненні терористичних актів, збройному нападі, захопленні заручників, отриманні інформації про надзвичайну ситуацію, обов'язково здійснюється оповіщення та збір керівного складу ЦЗ об'єкту та відповідальних служб.

Тимчасово припиняється (обмежується) виконання повсякденних завдань та зосереджуються усі сили та засоби на здійсненні заходів із запобіганням або зменшенням наслідків НС.

Штаб ЦЗ та комісія з НС, прибуває на місце виникнення НС, оцінює обстановку і організує локалізацію та ліквідацію НС.

Структурні підрозділи, які залучаються до евакуації населення на випадок здійснення терористичного акту забезпечують виконання функцій щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації згідно вимог чинного законодавства України.

Евакуація особового складу з будівель університету, які знаходяться поруч з місцем подій при терактах, здійснюється в радіусі 100 м. від місця теракту.

В університеті створена робоча група по протидії антитерористичним проявам, діяльність якої визначає окреме Положення.

Надзвичайні ситуації соціально-політичного та військового характеру. Тероризм. Зброя масового ураження.

Надзвичайні ситуації соціального і соціально-політичного характеру — це ситуації, пов'язані з протиправними діями терористичного та антиконституційного спрямування: здійснення або реальна загроза терористичного акту (збройний напад, захоплення й утримання важливих об'єктів ядерних установок і матеріалів, систем зв'язку та телекомунікації, напад чи замах на екіпаж повітряного чи морського судна тощо), викрадення чи знищення суден, встановлення вибухових пристроїв у громадських місцях, викрадення зброї, виявлення застарілих боєприпасів тощо.

Тероризм (від лат. terror — жах) — суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей чи погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей.

Будучи різновидом організованої злочинності, тероризм може поставити під сумнів увесь процес подальшого розвитку людства. На сьогодні значно зріс та розширив свої межі тероризм міжнародного характеру, тобто такий, що зачіпає інтереси двох або більше держав, порушує міжнародний правопорядок.

Тероризм є злочином проти людства. ^ Обов'язковими елементами, які характеризують тероризм, є:

- наявність насильства (звичай збройного) або його загрози;
- заподіяння чи загроза заподіяння шкоди здоров'ю людини, або матеріальних, моральних збитків;
- позбавлення або загроза позбавлення життя людей.

Часто ми спостерігаємо телефонний тероризм або його наслідки. Телефонні погрози стосуються, як правило, великого скупчення людей, коли повідомляється про нібито мінування вокзалів, кінотеатрів, адміністративних будинків, шкіл тощо. За твердженням працівників міліції, здебільшого до подібних витівок схильні

підлітки, які мають на меті зірвати таким чином заняття в школі. Телефонне хуліганство і телефонний тероризм — це злочини, за які передбачено кримінальну відповідальність. Зокрема, згідно з Кримінальним кодексом України, за такі витівки стягують значний грошовий штраф або позбавляють волі на термін до 5 років. За неповнолітніх платять батьки, про що варто пам'ятати і дорослим, і дітям. За останніми науковими дослідженнями голосу у фоноскопичних лабораторіях, навіть за незначними записаними фразами можна встановити стать, вік, масу, стан здоров'я, регіон проживання, національність тощо. Цих даних достатньо для того, щоб встановити особистість жартівника, який у подальшому заплатить і за проведення цієї доволі дорогої експертизи.

Починаючи з кінця ХХ ст., у світі збільшилася кількість випадків захоплення заручників. *Заручник* — фізична особа, яка захоплена й утримується з метою спонукання державного органу, підприємства, установи чи організації або окремих осіб здійснити якусь дію чи утриматися від здійснення якоїсь дії як умови звільнення особи, що захоплена й утримується.

^ Рекомендації фахівців, що робити до, під час і після захоплення вас заручником у транспортному засобі:

- одягайтеся нейтрально, не зловживайте ювелірними прикрасами, яскравим і коротким одягом;
- не загострюйте розмови з незнайомими людьми на теми політичного, релігійного характеру;
- не носіть із собою релігійних символів;
- на візитних картках менше «гучних звань»;
- не реагуйте на провокаційну чи зухвалу поведінку терористів, не удавайтеся до дій, що можуть привернути їхню і увагу;
- продовжуйте спокійно сидіти, ні про що не питаючи й не дивлячись в очі терористам, бажано підкоритися їм беззастережно;
- перш ніж пересунутися чи відкрити сумочку, запитуйте дозволу;
- при стрілянині лягайте на підлогу або ховайтеся за сидінням, але нікуди не біжіть;
- у подібній ситуації місця біля вікна служать кращою схованкою, ніж місця в проході;
- іноді трапляється нагода врятуватися, перебуваючи біля виходів, розгляньте варіанти втечі через аварійні виходи;
- постарайтеся визначити точне число терористів;
- якщо вдається симулювати симптоми хвороби, з'являється можливість звільнитися в результаті переговорів: часто в ході переговорів терористи звільняють жінок, дітей, літніх і хворих людей;

- звільнені заручники мають повідомити якнайбільше деталей: число загарбників, у якій частині транспортного засобу вони перебувають, яку зброю мають, число пасажирів і їхнє розташування, моральний стан терористів;
- сховайте документи і матеріали, що можуть вас скомпрометувати;
- віддайте особисті речі, яких вимагають терористи;
- тримайте під рукою фотокартку родини, дітей, іноді це може зворушити злочинців;
- не впадайте в паніку, краще подумайте, як знайти вихід зі становища; постарайтеся зрозуміти наміри терористів, щоб оцінити можливості для вчинення опору;
- спробуйте з'ясувати, налаштовані вони рішуче чи можливий діалог;
- може трапитися, що загарбники здадуться, аби не мати справи зі спеціальними антитерористичними підрозділами;
- уникайте необдуманих дій, тому що в разі невдачі можна поставити під загрозу власну безпеку і безпеку інших пасажирів;
- постарайтеся визначити можливих помічників серед пасажирів;
- організуйте почергове постійне спостереження за діями терористів;
- намагайтеся зайняти себе: читати, писати, грати чи розмовляти із сусідами.

2. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ВОЄННОГО ХАРАКТЕРУ.

Надзвичайні ситуації воєнного характеру — це ситуації, пов'язані з наслідками застосування зброї масового ураження або звичайних засобів ураження, під час яких виникають вторинні фактори ураження населення внаслідок зруйнування атомних і гідроелектричних станцій, складів і сховищ радіоактивних і токсичних речовин та відходів, нафтопродуктів, вибухівки, сильнодіючих отруйних речовин, токсичних відходів, транспортних та інженерних комунікацій.

Якщо у XXI ст. виникнуть війни, вони будуть короткочасними, подібними до тих, під час яких планувалось застосування ядерної зброї. Після низки випробувань ядерної зброї, моделювання обстановки, що виникла внаслідок її використання, та ряду техногенних катастроф на ядерних об'єктах, зокрема на Чорнобильській АЕС, людство зрозуміло, що ядерна війна призведе до зникнення цивілізації взагалі. Тому загроза миттєвого ядерного знищення, очевидно, втратила свою гостроту, хоча в жодному разі не виключається.

Усе більше уваги приділяється розробці високоточної зброї, що змогла б уражати будь-яку ціль на полі бою. Для цього використовуватимуть артилерію, бомбові удари, ракети, які несуть як звичайні боеголовки, так і ядерні, а також лазерні пристрої великої потужності. Така зброя може знищувати ракети, які щойно запущені, живу силу та

бойову техніку на полі бою. Спрямовані лазером та оснащені комп'ютерами, ракети практично зі стовідсотковою точністю потрапляють у ціль; такі сучасні види зброї, як бомби об'ємного вибуху, кулькові бомби, бомби зі стрілоподібними елементами, міни, запальні суміші, сучасна вогнепальна зброя, призведуть до масових санітарних втрат, серед яких будуть переважати тяжкі поранення та ураження, що потребують тривалих термінів лікування.

На сьогодні зберігся доволі умовний поділ зброї на звичайну, до якої належить вогнепальна (як кульова, так і вибухової дії), запалювальну та зброї масового ураження (ядерна, хімічна, біологічна або бактеріологічна). За певними характеристиками до неї наближаються сучасні види так званої звичайної зброї.